

השבת של רבי נחמן מברסלב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר בן ר' אייזיק שלמה, זצ"ל

וכתובים וכל הש"ס ומדרשים ומפרשיהם וכל הפלפולים והחידושים שבהם, וכל סתרי התורה שגילו הרשב"י ותלמידיו והארי"י ז"ל, וכל הגבורות והנוראות והנפלאות שבהם אשר תסמר שערות ראש האדם המעין בהם אפילו מי שאינו מבינים לתכליתן, עם כל זה מעט דמעט שמתנוצץ לו מדבריהם הכל יודו ויאמרו שאי אפשר לבדות חס ושלוש דברים כאלה מלב בשום אופן וכן כל ההתגלות והחידושים נפלאים ונוראים שגילו הצדיקים בדורות שאחריהם עד היום הזה, כי עדיין ה' יתברך עמו גם בדורות האלה שראינו עין בעין התגלות חידושים נפלאים ונוראים שאי אפשר לגלותם בשכל אנושי בשום אופן אם לא בפעם אלקי הנמשך מהיחיד הנעלם יתברך שמו לעד. על כן כל דברי התורה הקדושה יעידון ויגידון כי ה' אחד ושמו אחד, על כן נקראת התורה עדות בכל מקום. וזה: "גדלים מעשי ה' דרושים לכל חפציהם", שעל ידי נפלאות חידושי ודרושי התורה שהם דרושים לכל חפציהם בשכליות נפלאים ונוראים ונשגבים כאלה, על ידי זה הכל רואים, כי גדולים מעשי ה', כי כל בעלי אמת יודו ויעידו, כי יד ה' עשתה זאת, כמו שכתוב: "והלחת מעשה אלקים המה וכו'". וזה שאמר משה: "לא את בניכם וכו' כי עיניכם הראת את כל מעשה ה' הגדל אשר עשה". וקאי על כל הדורות עד הסוף, היינו כי אינו מדבר עם הבנים קטנים שמחן עדיין בקטנות ולא נפקחו עיניהם לראות האמת עין בעין, כי "עיניכם הראת את כל מעשה ה' הגדל אשר עשה", כי מי שמעין ומביט בהתורה עיניו רואות עין בעין את כל מעשה ה' הגדול אשר עשה, כי יודע ומבין האמת שאי אפשר לבדות מלב, חס ושלוש, כל אלו הנפלאות והמעשיות והחידושים וכל הנוראות שעשה עמנו וגילה לנו מיום מתן תורה על ידי משה רבנו עד היום הזה כי אם מעשה ה' המה. (לקוטי הלכות - הלכות עדות ד' - ב')

לא ידענו מה היה לו ... (שמות לב, כג)

כל מה שחזקים יותר באמונת הרצון, היינו להאמין ולידע שהכל מתנהג רק ברצונו יתברך, בוודאי מתחזק יותר רצון האדם לעשות רצונו יתברך ולבטל רצונו מפני רצונו יתברך, ולהיות לו על כל פנים כסופין ורצונות חזקים לעבודתו יתברך, אשר זה עיקר היהדות כידוע. אך על ידי התגברות הבעל דבר נחשך ונפגם אצלו אמונת הרצון, ועל ידי זה נחלש גם הרצון שלו דקדשה, ונופל לרצונות אחרים, לתאוות וכיוצא. אך מחמת שאף על פי כן כבר היו צדיקים הרבה בעולם, שגילו אמונת הרצון לעין כל על ידי האותות והמופתים וכו', אשר עשה משה ושאר הנביאים והצדיקים הבאים אחריו, עד אשר אי אפשר לכפר חס ושלוש בהרצון לגמרי. אך עיקר כח הבעל דבר ללחם עדיין עם חלושי כח שבישראל הוא רק על ידי שמטיל ספק ברצון, ומוזה נמשכים כל ההתרחקות והנפילות של אותם שהתחילו קצת לגשת אל הקדש ואחר כך נפלו מזה, הכל מחמת ספקות הנייל, שהבעל דבר מטיל ספק בלבו כאילו אין לו עוד תקוה לשוב אליו יתברך, וכאילו אינו פועל עוד כלום ברצון הטוב, חס ושלוש, עד אשר על ידי זה מתרשל גם כן ברצון הטוב, וקשה וכבד עליו להמתין ולצפות כל כך לישועת ה'. כי מי שרוצה להמשיך על עצמו אמונת הרצון, ולמלאת כל חסרונותיו רק על ידי זה, הוא צריך להמתין ולהמתין, בבחינת (איכה ג) "טוב ויחיל ודומם לתשועת ה'". וכל זה אם הוא חזק באמונת הרצון בוודאי גמור, אבל על ידי הספקות הנייל, אזי מטה ידו ונלאה מלהמתין כל כך, עד שיוכל לבוא על ידי זה לנפילה גדולה כנייל. ומוזה היה כל טעות הערב רב עד שעשו את העגל, כי ראו כי בשש משה, והם לא רצו להמתין, וכל זה מחמת הספק ברצון. וזה שאמרו: "כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו" לא ידענו דייקא, בחינת ספקות. והתיקון לכל זה, לחזק אמונת הרצון, הוא ליתן צדקה הרבה פעמים, בחינת "נתון תיתן" אפילו מאה פעמים, כי התגברות הבעל דבר בעניין הטלת הספקות וחלישות אלו הם כמעט בלי שיעור, וצריכין לחזק את עצמו כנגדו בכל פעם, ועיקר ההתחזקות על ידי צדקה (לקוטי הלכות - הלכות ברכות השחר ה' - אותיות ל' ל"ד לפי אוצר היראה - יראה ועבודה - ח')

יירא העם כי בשש משה ... (שמות לב, א)

עיקר חטא העגל היה על ידי שפגמו בכבוד משה ותלמידיו, על ידי שלא האמינו שגם אחר הסתלקות משה שהוא בחינת הצדיק האמת, גם אחר כך דבריו חיים וקיימים לעד וצריכין לקיים דברי תורתו לנצח תמיד, כי דבריו הם דברי אלקים חיים אשר הם קיימים לעולם, כמו שכתוב (ישעיה מ): "ודבר אלקינו יקום לעולם, כי עיקר פגם העגל היה, שהיו סבורים שכבר מת משה, כמו שפירש רש"י על פסוק (שמות לב): "יירא העם כי בשש משה וכו'". ואז אמרו לאהרן: קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו כי זה משה האיש לא ידענו מה היה לו, היינו שעשו עצמם כאילו אינם חולקים על משה בעצמו, רק הם אומרים שעניין משה אינם יודעים מה הוא, בחינת: כי זה משה האיש לא ידענו וכו', רק עתה שכבר מת לדעתם, צריכין לבקש אחר במקומו. ונבוכו בדעותיהם המשובשות על ידי זה בעצת ראשי הערב רב שקבלו אותם עליהם לרב ולראש, מחמת שהיו יכולים לעשות מופתים על ידי שמות הטמאה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (תנחומא - כי תשא, ט), שהיו שם יונס ויומברוס, שהם השליכו ה' לתנור האש וכו', עד שאמרו: קום עשה לנו אלהים אשר ילכו לפנינו.

ועיקר חטאם וטעותם הזה היה על ידי שלא האמינו במה שלפניהם אמת ברור ווד ומתקן, שהוא תורת משה אמת שקבלו בסמוך, ועדיין תלמידיו הקדושים קיימים, שהם: אהרן וחור ויהושע וכו'. ואפילו לפי טעותם שמת משה, היה להם לילך לתלמידיו הקדושים ולשאל מהם הדרך אשר ילכו בה, אבל ראשי הערב רב הטעו אותם, עד שמאסו בתורת משה, שכתוב בה בפרוש: לא יהיה לך אלהים אחרים וכו', ובחרו לילך בעצת ראשי הערב רב ועשו את העגל ולא רצו לציית את תלמידי משה שמחו בהם על זה והרגו את חור, עד שנתירא אהרן מהם והכרח לעשות חפצם שלא יהרגוהו, חס ושלוש, ולא יהיה להם תקנה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (סנהדרין ז). (לקוטי הלכות - הלכות בשר וחלב ה' - כ"ב)

למה ה' יחרה אפך בעמך ... (שמות לב, יא)

וזה בחינת מה שאמרו רבותינו ז"ל (שמות רבה פמ"ט, ב; שיר השירים רבה פ"א) שחורה אני במעשה העגל, ונאוה אני במעשה המשכן, היינו אף על פי שיש לי חטאים הרבה ונתרחקתי מאד ממנו יתברך, וזה בחינת מעשה העגל שכולל כל החטאים שבעולם, כי כל המודה בעבודה זרה כאילו כופר בכל התורה כלה (רש"י במדבר טו, כג; דברים יא, כח. ובספרי, שם). אף על פי כן נאוה אני במעשה המשכן, היינו בחינת מעט טוב שאני מוצא בעצמי עדיין, כי תכף אחר מעשה העגל נצטוו על מלאכת המשכן, על ידי שנתרצה ה' יתברך לישראל על ידי משה רבנו שמסר נפשו עליהם והתפלל בעדם, כי משה היה יכול זאת למצא נקדה טובה אפילו בהפחות שבפחותים, כמבאר בדברי רבינו ז"ל כמה פעמים (בלקוטי תנינא, סימן פב ועוד), ועל ידי זה היה יכול להתפלל עליהם תמיד אפילו כשפגמו בכל התורה כלה במעשה העגל, כי אף על פי כן מצא בהם נקדות טובות. ועל כן אמר משה (שמות לב): למה ה' יחרה אפך בעמך וכו', כי הוא מצא הטוב שבהם ואזי נדחה הרע לגמרי כנייל, ועל כן אמר: "למה ה' יחרה אפך בעמך", כי הרע אינו נחשב כלל כנגד מעט הטוב שיש בהם עדיין. וה' יתברך נתרצה לו "וינחם על הרעה וכו'". (לקוטי הלכות - הלכות השכמת הבוקר א' - ג')

והלחת מעשה אלקים המה ... (שמות לב, טז)

התורה נקראת 'עדות' בכל מקום, כמו שכתוב: "ונתת אל הארון את העדת וכו'". וכן בכל מעשה המשכן ובכל התורה נקראת התורה בשם עדות. וכתוב: "עדות ה' נאמנה וכו'". כי התורה היא עדות גדול עליו יתברך, כי מי שיש לו מוח אמת בקדקדו יוכל לראות בעיני שכלו היטב את מציאותו (ואחדותו) ויחודו יתברך על ידי התורה הקדושה, כי כל בעלי דעה ושכל אמת יעידו ויגידו שאי אפשר בשום אופן בשום שכל לבדות תורה כזאת מלב, חס ושלוש, וכמבאר שיחה זאת בכמה ספרי קדש, וכמו שכתוב: "והחכמה מאין תמצא ואי זה מקום בינה וכו'". כי מהיכן לוקחין תורה כזאת מן בראשית עד לעיני כל ישראל עם כל דקדוקיה ופריטיה וכו' וכל שאר הספרי נביאים

בני אדם הם מוונעים גדולים, ויש להם כח להסית ולהדיח ולהחטיא את האדם יותר מהבעל דבר בעצמו. וזה שראינו שאחרי מתן תורה, שפסקה זְהִמְתוּן של ישראל לגמרי ונעשים בני חורין מהכל, כמו שכתוב: "אני אמרתי אלקים אתם" וכמו שדרשו רז"ל; נמצא שהבעל דבר לא היה לו כח אז להחטיא את ישראל, אף על פי כן התגרה בהם על ידי בני אדם בעלי בחירה, שהם הערב רב, ועל ידם החטיאים חטאה גדולה, שעל ידי זה חָרַבְן בית ראשון וחרבן בית שני, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (לקוטי הלכות - הלכות חול המועד ד', ד' לפי אוצר היראה - מניעות, י')

אולי אכפרה ... (שמות לב, ל)

גדל המעלה שאין למעלה ממנה, הוא ההתקרבות לצדיקים וליראים וכשרים אמתיים (שזכו לקבל עצות אמיתיות מרבותיהם הקדושים), כי הצדיקי אמת הם מודיעים לנו בכל פעם אוצרי מתנותיו הטובים שהוא יתברך רוצה ליתן לנו ברחמי, ומודיעים לנו בכל עת, איך להכין עצמנו לקבלם, ונותנים לנו עצות איך לנקות ולטהר עצמנו ולבושינו מכל לכלוך ופגם, והם חופרים בארות ומענינות חדשות מעינות הישועה שאינם פוסקין, באפן שיוכלו לטהר בהם כל הפגומים והמלכלכים והמתעבים שבעולם, ולהתרפאות בהם כל מיני חולאים ומכאובות רעים בגוף ונפש, ולהתבסס על ידם בכל מיני ריחות טובות. כי אין מי שיוודע החסדים הגדולים שה' יתברך רוצה להמשיך עלינו בכל עת, כי אם הצדיק האמת, כמו שנאמר: יודיע דרכיו למשה וכו', רחום וחונן ה' וכו'. (לקוטי הלכות - הלכות מתנה ד', אות ח' לפי אוצר היראה - צדיק, רכ"ט)

סיפור

... שמעתי בשמו לעניין המפרסמים בעלי מופת, סיפר מעשה שמלך אחד היו לו שני בנים אחד היה חכם ואחד היה שוטה. ועשה את השוטה ממנה על האוצרות, והחכם לא היה לו שום התמנות רק ישב אצל המלך תמיד. והיה קשה להעולם מאד שזה שאינו חכם יש לו כל התמנות והכל באין ונכנסין אצלו להכניס או להוציא מן האוצרות. וזה החכם אין לו שום התמנות כלל.

והשיב להם המלך: וכי זה הוא מעלה מה שהוא לוקח אוצרות מוכנים וחולקים להעולם? כי זה החכם יושב אצלי וחושב מחשבות ובא על עצות חדשות שאיני יכול לבוא עליהם. ועל-ידי אלו העצות אני כובש מדינות שלא הייתי יודע מהם כלל, אשר מאלו המדינות נמשכים ובאין כל האוצרות שלי. אבל זה הממנה לוקח אוצרות מוכנים ומחלקם להעולם. על-כן בוודאי גדלה ושגבה מאד מעלת החכם על הממנה אף על פי שנראה שאין לו שום התמנות. כי ממנו נמשכים כל האוצרות הנ"ל.

מכתב

לבי ובשרי, השואב מימי דעת התורה של הצדיק האמת שגילה אורות חדשות נפלאות נוראות ונשגבות מאד מאד, אשר אין לשון בעולם שיוכל לספר תוקף רום מעלתם וגובהם וקדושתם וכחם, שהם עיקר הרפואה וההצלה מכל העשרה מיני חצים וסמים ארסיים של מינות ואמונות כזביות, ועל-ידי זה נעשה שלום ומשיכים ומגלים האמונה הקדושה לכל באי עולם. אשריך שזכית להמשיך על עצמך הארה מהשיר שיתער לעתיד שהוא מקור כל השמחות, שעל-ידי זה נעשין גרים ובעלי תשובה.

הצדיק שהוא בעל כח גדול שמכניע קליפת עמלק, הוא בחינת מטה עז והסטרא אחרא רוצה לבלע אותו, ואזי הוא עומד בבית הבליעה שלו בבחינת "בצוארו ילן עז", היינו הצדיק הבעל כח שהוא בחינת מטה עז הוא עומד לו בצוארו בבית הבליעה שלו, ואזי הוא מכרח ליתן הקאות. היינו שהסטרא אחרא מכרח להקיא ולהוציא כל הקדשות של הדעת והרחמנות וכל מימי הדעת שבלע מן הקדשה, בבחינת "חיל בלע ויקייאנו", ולא די שהוא מקיא ומוציא כל הקדשה והתפילות שבלע, אף גם הוא מכרח להקיא ולהוציא עצמות החיות שלו ממש. וזה בחינת גרים שמתגירין, שהם היו תחילה מעצמות הסטרא אחרא ממש ועכשיו חוזרים אל הקדשה, כי הסטרא אחרא מכרח להקיא ולהוציא עצם חיותו ממש שזהו בחינת גרים, כי כח הצדיק הוא יורד בקרבו ממש ועל-ידו הוא מוציא ומקיא עצמות חיותו ממש מקרבו ובטנו, והוא משבר ראשי הסטרא אחרא והנחש שהייתה יונקת מן הרחמנות והדעת.

על-ידי הגרים שנעשין על-ידי כח הצדיק הבעל כח, על-ידי שהסטרא אחרא מכרחת להחזיר כל הקדשה כל הדעת וכל הנפשות שבלעה וגם עצמות חיותה, על-ידי זה נתרבה ונתגדל כבודו יתברך בבחינת "הבו לה' משפחות עמים הבו לה' כבוד ועז", ונעשה רעש ופרסום, שנתפרסם כבודו יתברך על-ידי הגרים. כי בתחילה כשהיו אלו הנפשות נבלעים בין הסטרא אחרא בוודאי היו רחוקים מאד מה' יתברך, ועכשיו כשהוציא אותם הבעל כח מהסטרא אחרא אזי הם מתקרבים אל הקדשה ונתווספים אל הקיבוץ הקדוש של

הצדיק העוסקים בתפילה והתבודדות ככוונה, ונעשים שכנים אליהם, שעל-ידי זה מתרבים הבתים עד אין חקר, עד שעל-ידי זה נכנסין ונתכנסין לתוך אלו הבתים כל שאר הנפשות הנדחים הרחוקים מאד מאד.

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)
... עכשיו הוא זמן הגאָלה, קרוב מאד, זה סוד, לא יודעים את היום אבל הוא קרוב. ככה אומר רבי נחמן. זה כתוב גם בהפתק: "ועליך אמרתי האש שלי תוקד עד ביאת המשיח". "עליך אמרתי" - נו, אתה צריך להיות בשמחה!

ישור אמר שזה המכתב יביא הגאָלה לעולם. הוא לא היה משגוע, הוא דבר בכל לב: "יתשמר על זה, יבוא זמן שזה החתיכת נייר יכבוש את כל העולם. המכתב הזה - זה יביא הגאָלה!" ככה הוא אמר לי. אם הוא היה חי, הוא היה מרקד ...

ברוך ה', ה' יתברך סבב פלאות שהנשיא שזר קיבל אותי והרגיש וראה שאני בעל-מסירות נפש ואני תמיד דבוק וקשור לברסלב. הנשיא שזר הוא ביקש ממני בכל מיני בקשות שאכתב לו מה שקבלתי על הרב רבי נחמן, וזהו הספר 'אָבִי הנחל'.

ואני הייתי גם-כן אצל הנשיא הקודם לפני שזר - בן-צבי. הוא היה בטבריה ואני הייתי אצלו במלון ונתתי לו במתנה ספר 'לקוטי הלכות'. הוא היה כבר בסוף הימים, והוא ראה את כל המכתבים, הנשיא שזר אמר לי שכל מכתב שהוא קיבל ממני הוא תכף הלך לחבר שלו להנשיא בן-צבי והראה לו המכתב, ושניהם קבעו שהעיקר הוא רבנו רבי נחמן. בן-צבי קרא את המכתבים ואמר להנשיא שזר שישגור אותם וישמר אותם, זה יהיה טובה גדולה לדורות הבאים, "תזהר מאד, תסגור אותך, זה צריכים להדפיס!"

רואים במכתבים ששניהם, בן-צבי ושזר, הם הסכימו להמכתבים והתרשמו מאד, והם החליטו לסגור את כל המכתבים ולהדפיס אותם בשביל העולם, הם החליטו שזהו הגאָלה. אז יש לי שני נשאים שאמרו שזה יהיה טוב. וככה עשה שזר, שזר הוא הדפיס את המכתבים שלי והוא עשה את ה' של הספר 'אָבִי הנחל'. מה זה 'אבי הנחל'?

'אבי' - אותיות ישראל בער אודסר, הנחל. הוא היה צריך לכתוב בעברית - 'ישראל דב'. לא, הוא כתב באידיש - 'ישראל בער'.

הנשיא שזר הוא בדק כל המכתבים ולקח תמצית והוא הדפיס שלושים ושנים מכתבים, ובוה הוא פתח שער שצריכים להדפיס כל ספרי רבנו וגם את כל המכתבים שיש עוד שלא נדפסו. זה לבד דבר נורא מאד, המכתבים שהוא הדפיס זה מראה שהוא האמין בה' ובכל הצדיקים וברבנו הקדוש, כן. והנשיא שזר הוא לא כל-כך מהר מדבר דבורים כאלה כמו שהוא דבר על המכתבים. על-כל-פנים הוא צועק, הוא מכריז: "אני נשיא, אבל אני מאמין!" זה פלא, דבר פלא...

ברוך ה' עכשיו נעשה מהמכתבים הספר 'אָבִי הנחל', במכתבים כתוב להנשיא: "אחי יקירי, חבר יקירי, מדוע אתה ישן, מה יהיה ממך?" אתה ראת את ה'אבי הנחל'! 'אבי הנחל' זה דבר.. לפני ביאת המשיח יתגלה 'אבי הנחל', כן.

כל מי שרואה המכתבים - נעשה בעל-תשובה! תשתדל לקבל הספר 'אבי הנחל' - אז תהיה חסיד ברסלב!

הספר 'אבי הנחל' מקרב את כלם, כלם, מי שקורא בהספר אומר שזה פלא. מהמכתבים האלה נעשה הרבה בעלי-תשובה.

תראה, תראה את המכתבים, הם מעוררים מאד, על-ידי המכתבים האלה אתה תעשה תשובה ... (ההמשך יבוא)

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - דיבור ח')

✪ צריך לזהר מלשמע דבורים של רשע שהוא בר-דעת, כי דבוריו הם אווירים ארסיים של ניאוף ומולידים ניאוף בהשומע.

✪ יהי רצון מלפניך ה' אלקינו ואלקי אבותינו, שתהיה בעזרנו ותשמרנו ברחמיך הרבים, ותרחיקנו מלהתחבר עם רשעים, ותשמר אותי שלא יהיה נשמע לאוזני לעולם דבורים של רשעים שהם בני דעה, אשר דבוריהם הם אווירים ארסיים של ניאוף ומולידים ניאוף בהשומע דבריהם. אנא ה', רחם עלי והרחיקני מדבורים אלו, כי אתה ידעת כי בשר ודם אנכי, ואי אפשר לי בעצמי להיות נשמר מהם, וגם "כי בער אנכי מאיש" ואיני יודע להבחין ולידע מי הוא הצדיק ומי הוא הרשע להתרחק ממנו. על כן עליך אני משליך את יהבי, שאתה תשמרני ברחמיך הרבים ותרחיקני מן הרשעים, ולא אדבר עמהם לעולם ולא אשמע דבריהם בשום פעם. ואפילו כשיהיה ההכרח לדבר עמם, תגן בעדי בכחך הגדול ותפרס עלי סכת שלומך ותסתירני בצל כנפיך, באפן שאזכה להנצל מארס דבריהם, ותשמרני ותצילני שלא יכנס בי ארסיהם וחציהם, ולא יזיקו לי פגם דבריהם, ותקדשני בקדשתך העליונה .. (לקוטי תפילות א' - מתוך תפילה מג.)

שבת שלום

SHABAT.BRESLEV@gmail.com